

ЯКЩО НЕМАЄ ВІТРУ, ТРЕБА СТАТИ НА ВЕСЛА

*Дія народжує впевненість,
винахідливість і сміливість.
Бездіяльність – породжує
занепокоєння та страх.*
Іван Грищенко

Так уже сталося, що все життя його випробовують труднощі. А він сміливо кидає їм виклик: «Іду на ви!». Зрештою, все переплелось. А фактом є те, що не вони, труднощі, взяли гору, а він, Іван Грищенко, сприймає їх як нові можливості для розвитку. Особистого. Колективу, в якому працює. Держави. Таку єдність устремління оцінюють постійно: на жодну з посад його не призначали – на всі обирали.

Щоб зрозуміти людину, треба знати її мету. В Івана Грищенка, ректора Київського національного університету технологій та дизайну, академіка НАПН України вона така: випускники мають бути щасливими. Бо з щасливих громадян складається щасливе суспільство. До того ж переконаний, що щастя – не зупинка після досягнення певної мети, а процес, що має супроводжувати упродовж життя.

Розпочинав Іван Михайлович трудову діяльність хліборобом. Життя повернулося так, що став політиком, ученим, педагогом й організатором освітнього процесу. Що поєднує хлібороба і педагога? Робота на майбутнє. Практик і вчений Іван Грищенко знає: земля потребує повної віддачі. То ж дає не лише врожай, а й вчить. Її науку мудрості й відповідальності вніс в освіту. Як у хліборобстві, так і в освіті зажив слави новатора.

Політик Іван Грищенко один із небагатьох депутатів Верховної Ради ще й державник. Тобто людина, яка не гаслами, а плідною працею змінює країну. В цьому його сила. Не випадково останні роки в КНУТД вважають епохою Івана Грищенка.

Лідер освіти

Коли виникають труднощі, коли доля випробує – ініціативу перехоплює найсміливіший, лідер. Бути лідером не просто і дуже відповідально, треба щоб тебе почули, підтримали і за тобою пішли інші. А це вже мудрість: сила внутрішнього вогню. Саме ці риси притаманні Івану Грищенку.

Не випадково керівник Міністерства освіти і науки назвав очолюваний академіком НАПН України Іваном Грищенком КНУТД лідером освіти держави. Коронавірус, а потім

війна оцінку підтвердили. Більше того, вона доповнюється ще одним визначенням: «державник», і ректор, і університет. Бо все, що робиться тут, не просто успіх колективу, а внесок в популяризацію української вищої освіти в світі, в розвиток України.

Ректором Івана Михайловича обрали, коли в державі галузь легкої промисловості занепадала, не розвивався й університет, який готував для галузі кадри.

Від першого ж дня новий очільник закладу вищої освіти проявив себе вченим, який власну наукову концепцію (освітня діяльність – вид економічної) взявся втілювати в життя як державник із глибоким аналітичним мисленням із загостреним почуттям відповідальності. Нині цей процес називають антикризовим менеджментом. Стиль його керівництва – не обіцяти, а висувати привабливу ідею.

Для порятунку і підняття університету, – зацентував тоді Іван Михайлович, – один шлях – відродження легкої промисловості. Але що може університет, коли цим не займається влада? Відповів: у ринкових умовах ставку треба робити на підприємливість виробників. Щоб вони працювали ефективно, університет має забезпечити їх інноваційними та конкурентоздатними технологіями. Що в цій позиції головне? Віра керівника в можливість колективу. Аби загострити мотивацію, зазначив, що результати роботи впливатимуть на благополуччя кожного. І закипіло...

Роботу науковців університету за останні роки відзначено п'ятьма Державними преміями в галузі науки і техніки. Університет стабільно розвивається. Тут дбають про інтернаціоналізацію національної освіти. КНУТД першим серед українським університетів почав експортувати освітній продукт – відкрив в Китаї Український інститут.

Освітню діяльність університету високо цінують у світі. Міжнародні експерти внесли КНУТД до ТОП-100 найпрестижніших шкіл світу в галузі дизайну та фармації. Тут працюють системно, на випередження. Так, щоб зв'язувати інноваційний розвиток закладу вищої освіти з розвитком держави. Мета стратегічна: випускник має прийти на виробництво генератором ідей, які вміє втілювати в життя.

В умовах війни зуміли зберегти і поглибити освітньо-творчий процес. Він став своєрідним пунктом незламності, де зберігають і примножують дух перемоги та роблять все для її досягнення не лише на фронті, а й у мирному майбутньому. Така робота стверджує: перемога країни залежить від перемоги колективу і кожного громадянина на ділянці роботи, яку виконує. І над собою в подоланні труднощів. І в цьому весь Іван Грищенко, який власним прикладом стверджує: жити і творити треба сьогодні, а не чекати кращого завтра – без щоденної наполегливої праці воно не настане. Так, війна все ускладнює й формує характер. Сильні стають ще сильнішими.

– Щоб досягнути все, іти в ногу з часом і випереджати його, – каже ректор, – ми розвиваємося на засадах підприємницького університету. Фінансування зменшується, а потреби зростають. Треба заробляти. Адже на щит піднято проблему виживання. Ми ж маємо розвиватись і вести за собою галузь. Тому, коли йдеться про зміни, наголошую, що найголовніше – усвідомлення персональної відповідальності. Інновація має бути в голові кожного. В університеті всі розуміють, чому робимо саме так і докладають зусиль для колективного успіху персональним внеском. Загалом все зводиться до роботи зі здійснення якісної підготовки студента, його навчання і виховання, формування його світогляду. Наша мета – конкурентоспроможний, успішний і щасливий випускник.

Університет – місце, де починається майбутнє. Здобувача освіти. Галузі. Держави. Оскільки КНУТД – заклад освіти технологічний, а технології сьогодні визначають майбутнє, то ми за нього й відповідальні.

Додати можна дуже багато. Як приклад, наведу один діалог, що відбувся на міжнародній виставці, де КНУТД демонстрував устілки виготовлені з кавових відходів. Відвідувачів запитували, чим пахнуть?

– Творчістю, піклуванням про людину і планету, – лунало у відповідь.

Ті слова – штрихи й до портрету ректора.

Чим величніша будівля, тим міцнішою має бути її опора. За останні роки КНУТД став справді, великим університетом зі світовим ім'ям.

Ректор його опора, і водночас факел, що освітлює шлях до успіху. Своїми впевненими, послідовними діями, особливо під час війни, він демонструє, ні не оборонний, а наступальний поступ. Бо знає, що треба робити сьогодні та завтра. А головне – власним прикладом показує – як.

Його успіх – це успіх колективу, держави, фундамент нашого майбутнього.

То ж, хоча б побіжно, згадаємо зроблене. Бо роки життя – не цифри, а справи.

Лідер галузі

Щасливий дар бачити в малому велике. Це той випадок, коли ґрунт дає силу паростку та вселяє надію. Мудрість природи притаманна керівникам, які вміють радіти успіху інших, помічати й підтримувати їхню ініціативу, спрямовану на благо суспільства. Тоді сили країни множаться, бо далекоглядний керівник й сам генерує ідеї та організовує їх втілення у життя. Подумалось про це, коли на телефонний дзвінок ректор відповів: «Я в авто, поспішаю на вручення дипломів першому випуску швачок в навчальному класі нового підприємства».

Для людей, які не знають Івана Михайловича таке повідомлення здалося б дивним. Ректор університету, академік опікується підготовкою швачок – чи його це рівень!?

Його, бо йшлося про подію державного значення. Саме так, державного. Бо той випадок – скромний, проте внесок у перемогу. Ректор це зрозумів ще в момент народження ідеї партнерів університету і все зробив від нього залежне, щоб вона стала реальністю.

Ідеться про унікальну в умовах війни подію: вітчизняний підприємець купив за кордоном обладнання для відкриття в Україні швейної фабрики, яка шитиме одяг для військових. Де ж кадри брати? Ректор зголосився організувати їх підготовку силами університету. Це саме те, освітньо-виробниче партнерство, якого нам сьогодні дуже бракує. Навіч – приклад шляху, який держава має запропонувати для повернення біженців з-за кордону. Не обіцянками, а наданням конкретної роботи, відкриттям перспективи для тих, хто хоче стверджуватись на рідній землі. Тож не випадково університет запропонував швачкам після завершення навчання на курсах, якщо їм сподобається робота, продовжити навчання в університеті.

Отож, курс ректора на розвиток університету через піднесення галузі, в даному випадку набув ще одного напрямку: посилення обороноздатності країни.

Все це добре, скажете. Але ж головне завдання університету сьогодні не тільки волонтерством займатися. Звісно. Та річ у тому, що саме активна громадянська позиція колективу й сприяє розвитку КНУТД. Університет не острів. Він уособлює життя країни. А в галузі став локомотивом. Щоб досягти цього взяв на себе відповідальність науково-дослідної і впроваджувальної установи інноваційних технологій. Не формально. Реально. Розроблені в КНУТД технології допомагають вітчизняним виробникам конкурувати із зарубіжними. І тому, працівники легкої промисловості визнали КНУТД лідером галузі.

Не забуваємо тезу ректора: через підняття галузі розвиватимемо університет. Так і вийшло. Наукові новітні досягнення стали базовими для навчання студентів. Вони вчать те,

що їм треба буде у майбутньому на виробництві. Такі випускники завжди користуються попитом на вітчизняному і зарубіжному ринку праці.

Не випадково КНУТД входить до ТОП-100 найперспективніших дизайнерських і фармацевтичних шкіл світу. Його випускників зарубіжні експерти вважають потенційними законодавцями моди в Європі. А Китай запросив КНУТД відкрити в піднебесній Український інститут, який уже працює 5 років.

Досягнення останніх років здійснювалися за складних умов пандемії, війни, безгрошів'я. Обставини перевіряли правильність обраного курсу. З нього не збиваються. Ідучи вгору, відкривають нові горизонти для університету, галузі, держави. Так, каже ректор, попутного вітру немає. Значить, треба ставати на весла. То – життєва філософія Грищенка-керівника: не пливати за течією негараздів, а самим визначати напрямок руху. Це вдається, як в освітньому процесі, так і в роботі університету на оборону держави.

Захисник Вітчизни

В чому мудрість університетської стратегії і тактики, запропонованої ректором? Щоб не робилося, усе студентоцентрично. Як у передачі знань, так і в справі набуття практичних навичок. Все робиться у тісній співпраці з партнерами.

Найяскравіше це можна простежити через «занурення» КНУТД у тему оборони країни. Здається, легка промисловість і оборона на якій лінії перетинаються? Ректор зумів поставити справи так, що йдеться не про дотичність, перетікання одне в одне. У цьому вкотре прояв мудрості стратега, управлінця, вченого, економіста і педагога-наставника.

Галузь повинна пропонувати споживачам найнеобхідніший і якісний товар. Що ж потрібно країні для захисту? Багато чого. У тому «багато» університет знайшов свою нішу, яку за його участі заповнюють вітчизняні виробники.

Заявку на інноваційний внесок зробили задовго до війни. Коли на Міжнародній виставці зброї, що відбувається в Києві, КНУТД поряд із зарубіжним найсучаснішим танком виставив ... шкарпетки, білизну, одяг для пілотів, бронжилети, увага до них була не меншою, ніж до різних видів зброї. Бо ж солдат повинен мати не лише чим стріляти, а у чому ходити. Та так, щоб було тепло, зручно та безпечно. Розробники КНУТД з таким завданням справились. Це констатували військові експерти, які визнали за необхідне ввести продукцію університету до переліку найнеобхіднішого для ЗСУ.

Візьмемо, наприклад, шкарпетки. Щоб оцінити їх важливість, варто уявити себе на нулі, в окопі або в тилу ворога тиждень, а то і більше. Зрозуміло, там не до прання. Однак дискомфорту в наших виробках не відчуєте. Бо одяг і шкарпетки з спеціальними властивостями зберігають свої гігієнічні функції тривалий час. Є багато-багато й інших розробок, запропонованих університетом для внеску в перемогу.

Щоб прискорити шлях від винаходу до впровадження його в життя, за ініціативи Івана Грищенка було створено Освітній інвестиційно-технологічний кластер легкої промисловості в м. Києві. І це – теж успіх. Подвоюється він тим, що на етапах проєктування і виробництва участь беруть студенти. Значить «занурення» у промислову діяльність не шкодить, а допомагає освіті.

Навчання – це творення майбутнього. Університет веде до нього, даючи крила студентам для самостійного польоту. Зміцнюють і мотивують їх не лише лекції, практичні знання, а й життєві позиція і приклад ректора теж. Бо ж ніхто не відміняв твердження, що відповідальне і національно свідоме, повноцінне і правильне ставлення до життя батьків в очах дітей – найкраще виховання.

До цього, додаємо ще одне, що прозвучало в Чорнухах Полтавської області, напередодні 300-річчя Григорія Сковороди. Після приїзду туди Івана Грищенка на сторінках місцевої газети його назвали сівачем добра. Бо був не просто гостем – взяв активну участь у підготовці до ювілею. Підставив своє та університетське плече не лише з поваги до українського філософа, поета, мудреця зі світовим ім'ям, а й в інтересах студентів, щоб краще засвоювали філософію «ловця пташки щастя». Адже дати – це не лише цифри, а вшанування зробленого для людей. Зважаючи на це, і говоримо про внесок ректора КНУТД у становлення університету, популяризацію української вищої освіти у світі, та в економічний розвиток нашої держави та бажаємо йому нових досягнень, аби проростали дати новими здобутками і підкореними вершинами, новими ідеями і звершеннями для розвитку університету, студентства, університетської родини та неьки України!

Микола Петрушенко
Заслужений журналіст України

**Напередодні дня народження, при нагоді
хочемо подякувати Іванові Михайловичу
за мудрість, надійність і далекоглядність.
Зичимо Вам міцного здоров'я, наснаги і натхнення
для виконання найважливішої місії на землі
навчання і виховання молоді
та звичайно ж нових ідей, відкриттів
та досягнень у науковій діяльності!
Цікавих, відряджень і подорожей Вам
та теплих і затишних
ранків і вечорів у родинному колі!**

Колектив КНУТД